

Handläggare
Ewa Jungstedt Pilestål
Telefon: 08-508 01 522

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2019-01-31

Revisionsrapport Hedersrelaterat våld och förtryck

Remiss från stadsrevisionen

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Ulrika Axelsson
avdelningschef

Kim Lagerquist
avdelningschef

Sammanfattning

Stadsrevisionen har granskat kännedomen om stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck inom förskola, socialtjänst och grundskola. Granskningen har omfattat kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista och Skarpnäck. Bedömningen är att staden behöver stärka arbetet för att säkerställa att utsatta upptäcks och får stöd.

Förvaltningen instämmer i stadsrevisionens bedömning att kunskapen om stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck inte är tillräckligt god. För att stärka kompetensen och utveckla arbetet planerar förvaltningen därför olika åtgärder under 2019. Särskilda utbildningsinsatser ska genomföras om hur hedersrelaterat våld och förtryck kan upptäckas och förebyggas.

Bakgrund

Stadsrevisionen har sänt projektrapport nr 9/2018 Hedersrelaterat våld och förtryck till kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden, Rinkeby-Kista och Skarpnäcks stadsdelsnämnder för yttrande senast den 28 februari 2019. Rapporten har även sänts till övriga stadsdelsnämnder för kännedom.

Ärendet

Stadsrevisionen har granskat kännedomen om stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck inom förskola, socialtjänst och grundskola. Syftet var att bedöma om staden säkerställer att hedersrelaterat våld och förtryck upptäcks samt att våldsutsatta får stöd och insatser. Granskningen har omfattat kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista och Skarpnäck. Fokus har varit på arbetet inom förskola, grundskola och socialtjänstens barn- och ungdomshandläggning.

I rapporten definieras hedersrelaterat våld och förtryck och dess omfattning beskrivs utifrån olika utredningar.

Att Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd valdes ut till granskningen motiveras med att nämnden har en relativt hög andel befolkning med utländsk bakgrund. Skarpnäcks stadsdelsnämnd ingår utifrån att befolkningsammansättningen i stadsdelsområdet motsvarar staden som helhet.

Enligt stadens budget för 2018 ska programmet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck genomföras under åren 2017-2020. I programmet anges att förskolans personal behöver ha kunskap om barn som upplever hedersrelaterat våld och förtryck och dess konsekvenser för ett barn för att kunna uppmärksamma utsatthet och behov av stöd.

I rapporten konstateras att de granskade stadsdelsnämnderna har genomfört kompetenshöjande insatser inom socialtjänsten, men att ingen av förskoleverksamheterna vid granskningstillfället hade genomfört eller planerat någon sådan. I slutskedet av granskningen uppgav Rinkeby-Kista att planering av utbildning för personal inom förskolan hade inletts.

Stadsrevisionens samlade bedömning är att staden behöver stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck för att säkerställa att utsatta upptäcks och får stöd.

Utifrån granskningen har revisionen lämnat ett antal rekommendationer till kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och de två granskade stadsdelsnämnderna.

Kommunstyrelsen bör klargöra hur uppföljning av stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska ske samt tydliggöra kommunfullmäktiges indikator ”Andel medarbetare som gått utbildning kring att upptäcka barn som upplever våld i nära relation samt hedersrelaterat våld, konsekvenser av det och hur man kan prata om detta”.

Rinkeby-Kista och Skarpnäcks stadsdelsnämnder får följande rekommendationer:

- Nämnderna bör ange på vilket sätt arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck ska bedrivas i sina verksamheter.
- Nämnderna bör säkerställa att kompetenshöjande insatser om hedersrelaterat våld och förtryck genomförs för personal inom förskoleverksamheten.
- Nämnderna bör göra en analys av om socialtjänstens utbud av insatser och andra sociala tjänster som erbjuds barn och unga som utsätts för hedersrelaterat våld eller förtryck svarar mot målgruppens behov.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av administrativa avdelningen i samråd med övriga avdelningar inom förvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen instämmer i stadsrevisionens bedömning att kunskapen om stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck inte är tillräckligt god. För att stärka kompetensen och utveckla arbetet planerar förvaltningen därför olika åtgärder under 2019.

Personalen inom förskolan behöver ha kunskap om barn som upplever hedersrelaterat våld och förtryck samt vilka konsekvenser det kan få för barnen. I förskolorna finns behov av att stärka personalens kunskaper om hedersrelaterat våld och vilka signaler som personalen bör reagera på. Med anledning av detta kommer förvaltningen att genomföra kompetenshöjande insatser för förskolans personal under 2019. Särskilda utbildningsinsatser ska genomföras om hur hedersrelaterat våld och förtryck kan upptäckas och förebyggas. För de medarbetare som saknar kunskap om

hedersrelaterat våld finns en grundläggande webbutbildning kopplad till stadens program för våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck.

Alla handläggare inom socialtjänsten ska få utbildning om hedersrelaterat våld och förtryck. De medarbetare som saknar kunskaper kan, liksom personal inom förskolan, delta i den grundläggande webbutbildning som är kopplad till stadens program för våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck. För de medarbetare som redan har grundläggande kunskaper i ämnet kommer förvaltningen att erbjuda fördjupad vidareutbildning så fort en lämplig utbildning finns tillgänglig.

Det arbete som sker idag består av individuella bedömningar, och det finns en beredskap för att ta in specialkunskap från Origo när det behövs. I ungdomsärenden används ett särskilt metodstöd i ärenden där man misstänker hedersrelaterat våld och förtryck. Metodstödet ”Riskbedömningar i ärenden med hedersrelaterat våld” vänder sig till socialsekreterare som arbetar med barn och ungdomar och är framtaget av Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning i samarbete med Länsstyrelsen i Stockholm. I stadens riktlinjer för handläggning och dokumentation anges att socialtjänsten har möjlighet att placera barn i skyddat boende om det finns behov av det utifrån att ungdomen är utsatt för hedersrelaterat våld eller förtryck, vilket förvaltningen också tillämpar.

Bilaga

Hedersrelaterat våld och förtryck, projektrapport från Stadsrevisionen